

# Parasja Besjalach

## TORA

### Samenvatting Exodus 13:17–17:16

#### 1. De omweg door de woestijn (13:17–22)

- God leidt Israël **niet** via de korte weg langs de Filistijnen, om te voorkomen dat het volk bij oorlog zou terugdeinzen.
- Ze trekken richting de **Schelfzee**, geleid door:
  - een **wolkkolom** overdag,
  - een **vuurkolom** 's nachts.
- Deze tekenen zijn blijvende begeleiding: zichtbare nabijheid, richting en bescherming.

#### 2. De doortocht door de zee (14:1–31)

- Farao verandert van gedachten en achtervolgt Israël met zijn leger.
- Het volk raakt in paniek, maar Mozes zegt: “*De HEER zal voor u strijden.*”
- De zee splitst; Israël gaat er **droogvoets** doorheen.
- De Egyptenaren volgen, maar worden door het water overspoeld.
- Israël ziet de macht van God en krijgt opnieuw ontzag en vertrouwen.

#### 3. Het lied van Mozes en Mirjam (15:1–21)

- Een loflied op Gods bevrijding: Hij is krijgsheld, redder, en herder.
- Mirjam leidt de vrouwen met tamboerijnen in dans en zang.
- Het is een moment van collectieve vreugde en erkenning: bevrijding wordt gevierd.

#### 4. Bitter water wordt zoet (15:22–27)

- In de woestijn van Sur vinden ze alleen **bitter water** bij Mara.
- Het volk klaagt; God wijst Mozes een stuk hout aan dat het water drinkbaar maakt.
- God geeft een eerste “woestijnles”: gehoorzaamheid en vertrouwen brengen leven.
- Bij Elim vinden ze rust: twaalf waterbronnen en zeventig palmbomen.

## 5. Manna en kwakkels (16:1–36)

- Het volk klaagt opnieuw over honger.
- God geeft:
  - **kwakkels** in de avond,
  - **manna** in de ochtend, dagelijks brood uit de hemel.
- Het volk moet **niet hamsteren**, behalve voor de sabbat.
- Een kruik manna wordt bewaard als getuigenis voor toekomstige generaties.

## 6. Water uit de rots bij Massa en Meriba (17:1–7)

- Opnieuw dorst; opnieuw gemor.
- Mozes slaat op Gods bevel de rots bij Horeb, en er stroomt water uit.
- De plaats krijgt twee namen:
  - **Massa** (“beproeving”),
  - **Meriba** (“twist”), omdat het volk vroeg: *“Is de HEER in ons midden of niet?”*

## 7. Strijd tegen Amalek (17:8–16)

- Amalek valt Israël aan bij Refidim.
- Jozua leidt de strijd; Mozes staat op de heuvel met de staf van God.
- Zolang Mozes zijn handen omhoog houdt, wint Israël. Wanneer zijn armen zakken, krijgt Amalek de overhand.
- Aäron en Chur ondersteunen zijn armen tot zonsondergang.
- Israël wint; Mozes bouwt een altaar: **“De HEER is mijn banier.”**

# Overkoepelende lijn

Deze hoofdstukken tonen een volk dat net bevrijd is, maar nog moet leren **leven als vrij volk**. Het leert vertrouwen, gehoorzaamheid, afhankelijkheid en gemeenschap. God toont zich als:

- **Leidende aanwezigheid** (wolkkolom, vuurkolom)
- **Bevrijder** (zee)
- **Voorziener** (water, manna, kwakkels)
- **Leraar** (Massa/Meriba)
- **Beschermmer** (Amalek)

En Mozes groeit zichtbaar in zijn rol als **middelaar**, **leider**, en **voorbiddend**.

# Parasja Besjalach HAFTARA

## Samenvatting Richteren 4:4–5:31

### 1. Debora, profetes en rechter (4:4–7)

- Debora is zowel **rechter** als **profetes** in Israël.
- Ze roept **Barak** en geeft hem Gods opdracht: *“Trek naar de Taborberg met tienduizend man; God zal Sisera aan je uitleveren.”*
- Barak wil alleen gaan als Debora meegaat. Debora stemt toe, maar zegt dat de **eer** niet naar hem zal gaan: Sisera zal sterven door een **vrouw**.

### 2. De strijd tegen Sisera (4:8–16)

- Sisera, legeraanvoerder van koning Jabin, komt met **900 ijzeren strijdwagens**.
- Debora geeft het teken: *“Sta op, want vandaag geeft de HEER Sisera in je hand.”*
- God brengt verwarring in het vijandelijke leger; de strijdwagens raken vast door modder of chaos.
- Barak achtervolgt het leger tot Haroset-Goïm en verslaat het volledig.

### 3. Sisera vlucht naar de tent van Jaël (4:17–22)

- Sisera vlucht te voet en zoekt toevlucht bij **Jaël**, de vrouw van Heber de Keniet. (Er was vrede tussen Heber en koning Jabin.)
- Jaël nodigt hem binnen, geeft hem melk en een deken. Sisera valt uitgeput in slaap.
- Jaël pakt een **tentpin** en een **hamer** en drijft de pin door zijn slaap. Zo sterft Sisera door de hand van een vrouw — precies zoals Debora had voorzien.
- Barak arriveert later; Jaël toont hem het lichaam.

### 4. De overwinning en rust (4:23–24)

- Israël krijgt de overhand over koning Jabin.
- De macht van Jabin wordt steeds verder gebroken.
- Het land krijgt rust.

## 5. Het Lied van Debora en Barak (5:1–31)

Een poëtische terugblik op de strijd — een van de oudste Hebreeuwse liederen.

## Hoofdthema's van het lied

- **Gods initiatief:** Hij riep leiders op en trad zelf op in de strijd.
- **Debora als moeder in Israël:** een beeld van zorg, moed en leiderschap.
- **Vrijwillige strijders** worden geprezen; stammen die wegbleven worden genoemd.
- **Kosmische beelden:** sterren, rivieren en natuurkrachten strijden mee.
- **Jaël wordt gezegend boven alle vrouwen** vanwege haar daad.
- **Sisera's moeder** wordt voorgesteld als wachtend bij het raam, niet wetend dat haar zoon nooit terugkomt — een scherp contrast met de vreugde van Israël.

## Slotregel

- *“Zo vergaan al uw vijanden, HEER; maar wie Hem liefhebben zijn als de zon die opgaat in kracht.”*
- Het land heeft **veertig jaar rust**.

# Samenvatting Besjalach NT

## Samenvatting Openbaring 19:1–20:6

### 1. Hemelse lofzang over Gods oordeel (19:1–5)

- In de hemel klinkt een machtige menigte die “**Halleluja**” roept.
- Ze prijzen God omdat Hij rechtvaardig heeft geoordeeld over **Babylon**, het beeld van hoogmoed, onderdrukking en misleiding.
- De oudsten en de vier levende wezens vallen neer en bevestigen de lof.

### 2. De bruiloft van het Lam (19:6–10)

- Een tweede hemelse lofzang kondigt de **bruiloft van het Lam** aan.
- De bruid (beeld van Gods volk) is gereed, gekleed in “blinkend, smetteloos linnen” — symbool van rechtvaardige daden.
- Johannes wil de engel aanbidden, maar die zegt: “*Aanbid God.*”

### 3. De Ruiter op het witte paard (19:11–16)

- De hemel opent en een ruiter verschijnt op een **wit paard**:
  - Hij heet **Getrouw en Waarachtig**.
  - Zijn naam is **Woord van God**.
  - Zijn mantel is gedoopt in bloed.
- Hemelse legers volgen Hem.
- Hij oordeelt de volken en draagt de titel: **Koning der koningen en Heer der heren**.

### 4. De nederlaag van het beest en de valse profeet (19:17–21)

- Een engel roept de vogels om zich te verzamelen voor een “grote maaltijd van God” — beeldspraak voor de totale ondergang van de tegenstanders.
- Het **beest** en de **valse profeet** worden gevangen genomen.
- Ze worden levend in de **vuurpoel** geworpen.
- De rest wordt verslagen door het woord dat uit de mond van de Ruiter komt.

### 5. De binding van de satan (20:1–3)

- Een engel daalt neer met een sleutel en een ketting.

- De **satan** wordt voor **duizend jaar** gebonden in de afgrond.
- Hij mag de volken in die periode niet misleiden.
- Na die tijd zal hij voor een korte periode worden losgelaten.

## 6. De eerste opstanding en het duizendjarig rijk (20:4–6)

- Johannes ziet tronen en mensen die rechtspreken.
- Het zijn:
  - martelaren die trouw bleven aan Jezus,
  - en allen die het beest niet aanbaden.
- Zij worden **levend** en **regeren met Christus duizend jaar**.
- Dit heet de **eerste opstanding**.
- Over hen heeft de tweede dood geen macht; zij zijn **priesters van God en van Christus**.

## Overkoepelende lijn

Deze passage toont een opeenvolging van **bevrijding, oordeel en herstel**:

- **Hemel** viert dat onrecht niet het laatste woord heeft.
- **Christus** verschijnt als rechtvaardige koning en rechter.
- **Kwaad** wordt ontmaskerd en uitgeschakeld (Babylon, beest, valse profeet, satan).
- **Getrouwen** delen in leven, waardigheid en koningschap.

Het is geen angstvisioen, maar een visioen van **recht, trouw en toekomst**.